

Projekt z dnia 20.04.2009

UZASADNIENIE
do projektu rozporządzenia Rady Ministrów
w sprawie udzielania przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancji oraz
opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 2c i 2f ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2003 r. Nr 174, poz. 1689 oraz z 2004 r. Nr 123, poz. 1291 i Nr 145, poz. 1537). Obecnie w wykonaniu tej delegacji ustawowej obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie udzielania przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancji oraz opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji (Dz. U. Nr 170, poz. 1786).

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres niezbędnej dokumentacji i tryb udzielania przez Skarb Państwa wszystkich form poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, a także sposób naliczania i pobierania opłaty prowizyjnej oraz wysokość tej opłaty, w zakresie wynikającym z przepisów znowelizowanej ustawy o poręczeniach i gwarancjach Skarbu Państwa oraz niektóre osoby prawne, przyjętej przez Sejm RP w dniu 2 kwietnia 2009 roku.

Rozporządzenie określa informacje jakie powinny być zawarte we wniosku o udzielenie poręczenia lub gwarancji, które umożliwią dokonanie analizy ryzyka związanego z udzieleniem poręczenia lub gwarancji. Wykaz składanych przez wnioskodawców dokumentów dostosowany został do specyfiki poszczególnych kategorii poręczeń i gwarancji.

Przygotowany projekt rozporządzenia jest konsekwencją uchwalenia przez Sejm w dniu 2 kwietnia 2009 roku ustawy o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz niektórych innych ustaw, której uchwalenie wynika z realizacji Rządowego Planu Stabilności i Rozwoju. Zakłada on przede wszystkim jak najszerzą możliwość wykorzystywania poręczeń i gwarancji jako instrumentów preferowanych przez banki oraz inne instytucje dla zabezpieczania ryzyka finansowania i realizacji projektów służących rozwojowi przedsiębiorczości. Plan Stabilności i Rozwoju przewiduje również, iż zdecydowanie wzrośnie rola Banku Gospodarstwa Krajowego w systemie.

Nowelizacja ustawy o poręczeniach i gwarancjach Skarbu Państwa oraz niektóre osoby prawne przewiduje m.in., że Bank Gospodarstwa Krajowego udziela poręczeń i gwarancji w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa, powyżej kwoty stanowiącej równowartość 10.000.000 euro i do równowartości 30.000.000 euro, jeżeli są spełnione warunki, określone w Obwieszczeniu Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji (2008/C 155/02), w tym:

1) poręczenia i gwarancje są udzielane za wynagrodzeniem odpowiadającym wynagrodzeniu rynkowemu;

2) poręczenia i gwarancje są udzielane do wysokości 60% pozostającej do spłaty kwoty zobowiązania objętego poręczeniem lub gwarancją wraz z 60% należnych odsetek od tej kwoty i innych kosztów bezpośrednio związanych z tym zobowiązaniem.

W związku z powyższym, zasadnicza zmiana dotychczasowego rozporządzenia w sprawie udzielania przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancji oraz opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji dotyczy wprowadzenia do ww. rozporządzenia przepisów dotyczących udzielania również przez Bank Gospodarstwa Krajowego poręczeń i gwarancji w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa.

Do rozporządzenia wprowadzono nowe ustalenia dotyczące: definicji podmiotu rozpatrującego wnioski o udzielenie poręczenia lub gwarancji udzielanej w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa, rozszerzając ją o Bank Gospodarstwa Krajowego oraz określania stawek opłaty prowizyjnej odpowiadających wynagrodzeniu rynkowemu.

W rozporządzeniu zaproponowano, aby opłata prowizyjna w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu rynkowemu od poręczeń i gwarancji, niestanowiących pomocy publicznej była pobierana corocznie, według stawek określonych w skali roku, w Załączniku do rozporządzenia.

Wysokość opłaty prowizyjnej będzie uzależniona od ratingu uzyskanego przez podmiot wnoszący o udzielenie poręczenia lub gwarancji wydanego przez jedną spośród poniższych agencji oceniających wiarygodność kredytową (agencji ratingowych):

- 1) Moody's Investors Service Inc. lub
- 2) Standard and Poor's Co. lub
- 3) Fitch Ratings Ltd. lub
- 4) Fitch Polska S.A.

W przypadku, gdy podmiot wnoszący o udzielenie poręczenia lub gwarancji nie będzie posiadał ratingu wydanego przez jedną z ww. agencji ratingowych, opłata prowizyjna będzie pobierana w wysokości odpowiadającej wysokości opłaty prowizyjnej pobieranej od podmiotów wnoszących o udzielenie poręczenia lub gwarancji zaliczonych do najniższej kategorii ratingowej, określonej w tabeli stanowiącej Załącznik do rozporządzenia.

Jednocześnie, w przypadku gdy Bank Gospodarstwa Krajowego, jako podmiot rozpatrujący wniosek, dokona analizy wniosku o udzielenie poręczenia lub gwarancji, skutkującej pozytywną oceną ryzyka udzielenia omawianego poręczenia lub gwarancji, opłata prowizyjna może być pobierana w wysokości odpowiadającej wysokości opłaty prowizyjnej pobieranej od podmiotów wnoszących o udzielenie poręczenia lub gwarancji zaliczonych do kategorii ratingowej o poziom wyższej, niż kategoria ratingowa określona w tabeli stanowiącej Załącznik do rozporządzenia, jako najniższa.

Stawki opłat prowizyjnych, określone w tabeli stanowiącej Załącznik do rozporządzenia zostały ustalone w oparciu o przepisy Obwieszczenia Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji (2008/C 155/02).

W zakresie pozostałych poręczeń i gwarancji pozostawiono zasadę, że w celu dostosowania opłaty prowizyjnej od udzielanych poręczeń i gwarancji do wielkości ryzyka ponoszonego przez Skarb Państwa przyjmuje się, iż wysokość

tej opłaty uzależniona jest przede wszystkim od tego, czy opłata dotyczy poręczenia (niższa prowizja), czy też gwarancji (wyższa prowizja). Wynika to z dotychczasowej praktyki stosowania tych instrumentów oraz faktu, iż poręczenia cechuje węższy niż gwarancje zakres zobowiązań.

Ponadto, pozostawiono niższą opłatę za poręczenia i gwarancje wspierające tworzenie linii kredytowych na finansowanie projektów inwestycyjnych gmin, małych i średnich przedsiębiorstw oraz na współfinansowanie projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej, ze względu na znaczenie gospodarcze tych projektów. Niższa opłata pobierana jest również od poręczeń i gwarancji wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zabezpieczających przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związanych ze spłatą kredytu lub emisją obligacji. W tym przypadku obniżona stawka opłaty jest uzasadniona faktem, iż ta kategoria poręczeń i gwarancji jest związana z poręczeniem lub gwarancją spłaty kredytu lub emisją obligacji, od których pobiera się prowizję w pełnej wysokości.

W związku z faktem, iż nowelizacja ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne wprowadza szereg zmian w funkcjonowaniu systemu poręczeń i gwarancji, niezbędne jest niezwłoczne dostosowanie procedur rozpatrywania wniosków o udzielenie poręczenia lub gwarancji Skarbu Państwa do obowiązujących przepisów. Proponuje się zatem, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.